

2009 ба 2010 оны ТӨСВИЙН ТОЙМ

- ДНБ-ний нэрлэсэн дүнгийн бууралтад үзүүлсэн нөлөөлөл
- 2009 оны эхний 6 сарын орлогын гүйцэтгэл
- Импортын өсөлт
- 2009 оны ТӨСВИЙН ТОЙМ
- 2010 оны ТӨСВИЙН ТОЙМ

ДНБ-ний нэрлэсэн дүнгийн бууралтад үзүүлсэн нөлөөлөл

Хүснэгт 1. Төсвийн гол үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлтийн ДНБ-нд үзүүлсэн нөлөөлөл

	2009		2010	
	Төсөв	Төсөв	ОУВС-ийн хөтөлбөр	ОУВС-ийн хөтөлбөр/ ДХТХМ
	3 сарын тодруулга	7 сарын тодруулга		
<i>тэрбум төгрөг</i>				
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	1,973	2,055	1,936	2,269
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	2,314	2,419	2,316	2,559
Нийт алдагдал	-341	-364	-380	-290
<i>ДНБ-нд эзлэх % - ДНБ-ний төсөөлөл, 2009.03 сарын байдлаар</i>				
Нийт орлого ба тусламжийн	31.3	32.6	30.8	31.6
Нийт зарлага ба цэвэр зээл	36.8	38.4	36.8	35.6
Нийт алдагдал	-5.4	-5.8	-6.0	-4.0
ДНБ-ний төсөөлөл (тэрбум төгрөг)	6,294	6,294	6,294	7,180
<i>ДНБ-нд эзлэх % - ДНБ-ний төсөөлөл /шинэчлэгдсэн дүн/, 2009.08 сарын байдлаар</i>				
Нийт орлого ба тусламж	31.8	33.1	31.2	32.7
Өөрчлөлт (ДНБ-ний өмнөх төсөөллөөс)	0.4	0.4	0.4	1.1
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	37.3	39.0	37.3	36.9
Өөрчлөлт (ДНБ-ний өмнөх төсөөллөөс)	0.5	0.5	0.5	1.3
Нийт алдагдал	-5.5	-5.9	-6.1	-4.2
Өөрчлөлт (ДНБ-ний өмнөх төсөөллөөс)	-0.07	-0.08	-0.08	-0.15
ДНБ-ний төсөөлөл (тэрбум төгрөг)	6,209	6,209	6,209	6,931
Өөрчлөгдсөн хувь	-1.4	-1.4	-1.4	-3.5
<i>Шардлагатай нэмэлт тохируулга, тэрбум төгрөгөөр</i>			5.1	10.1

Дүгнэлт: Нөлөөлөл бага

Хүснэгт 2. ДНБ-ний эхний 6 сарын орлогын гүйцэтгэл

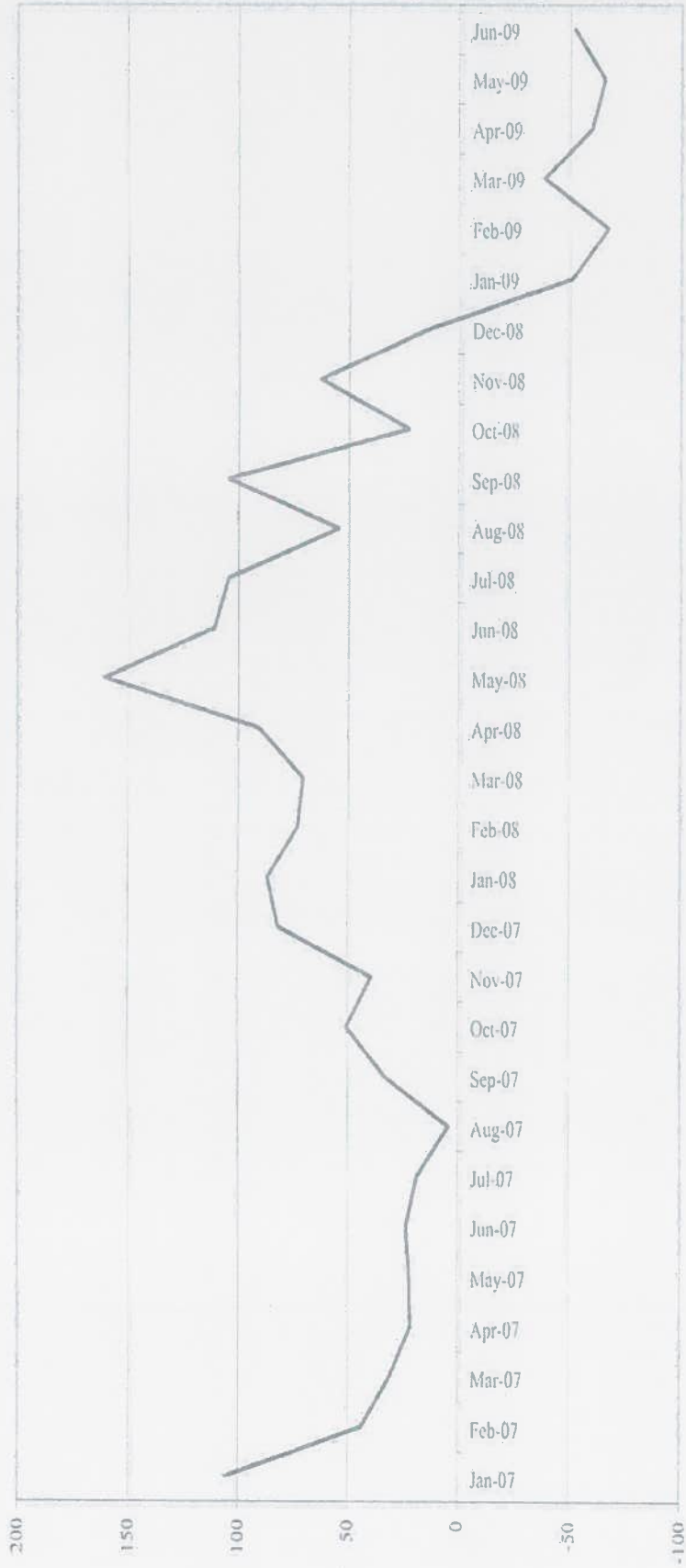
	2008		2009				Жилийн дүн
	Төсөв (3 сар)	Төсөв (7 сар)	ОУВС-ийн хөтөлбөр	2009 оны 6 сарын гүйцэтгэл	ОУВС-ийн зорилтын дагуух 7-12 сарын орлого цуглуулалт		
ОРЛОГО БҮРДҮҮЛЭЛТ							
тэрбум төгрөгөөр							
Нийт орлого	2,170	1,973	2,055	1,936	826		
Эрдэс баялгийн орлого	619	241	320	241	168		
Эрдэс баялгийн бус орлого	1,551	1,732	1,735	1,695	658	1,037	1,695
Жилийн өөрчлөлтийн хувь							
Нийт орлого	-9.1	-5.3	-10.8	-20.0			
Эрдэс баялгийн орлого	-61.1	-48.4	-61.1	-51.0			
Эрдэс баялгийн бус орлого	11.7	11.8	9.3	-4.7	22.4		
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН БУС ОРЛОГО БҮРДҮҮЛЭЛТ							
тэрбум төгрөгөөр							
Эрдэс баялгийн бус орлого	1,538	1,732	1,735	1,695	658	1,037	1,695
ААНОАТ	187	210	210	207	73	134	207
ХХОАТ ба НДШ	339	350	350	343	176	167	343
Дотоод худалдаа ба ОАТ	147	151	151	154	75	79	154
Экспорт-импортын татвар	537	625	625	597	202	395	597
Тэмдэгтийн хураамж ба төсөвт байгууллагын орлого	119	178	181	178	55	123	178
Бусад	207	219	219	216	77	139	216
Жилийн өөрчлөлтийн хувь							
Эрдэс баялгийн бус орлого	12.7	12.8	10.2	-4.7	22.4		
ААНОАТ	11.9	11.9	10.5	-16.9	34.6		
ХХОАТ ба НДШ	3.2	3.2	1.1	18.1	-12.2		
Дотоод худалдаа ба ОАТ	2.5	2.5	4.6	65.8	-22.5		
Экспорт-импортын татвар	16.3	16.3	11.1	-24.2	45.9		
Тэмдэгтийн хураамж ба төсөвт байгууллагын орлого	49.8	52.0	49.8	-6.8	105.7		
Бусад	5.5	5.5	4.0	-6.9	11.3		
2009 оны 7-12 сарын ерөнхий үнэлгээ							
тэрбум төгрөгөөр							
Эрдэс баялгийн бус орлого					658	873	1,531
ААНОАТ					73	96	169
ХХОАТ ба НДШ					176	234	410
Дотоод худалдаа ба ОАТ					75	99	174
Экспорт-импортын татвар					202	268	471
Тэмдэгтийн хураамж ба төсөвт байгууллагын орлого					55	73	128
Бусад					77	102	178
ОУВС-ийн зорилтоос зөрүүтэй өөрчлөлт :							
Эрдэс баялгийн бус орлого							-164
ААНОАТ							-38
ХХОАТ ба НДШ							67
Дотоод худалдаа ба ОАТ							20
Экспорт-импортын татвар							-126
Тэмдэгтийн хураамж ба төсөвт байгууллагын орлого							-50
Бусад							-37
Эрдэс баялгийн татварын хүлээгдэж буй гүйцэтгэлийн давалт							
Эрдэс баялгийн орлого							79
ОУВС-ийн зорилтот түвшнээс зөрсөн нийт өөрчлөлт							-86

Эндээс дүгнэхэд:

- 2009 оны нийт орлого ОУВС-ийн хөтөлбөрийн зорилтот түвшний хэмжээнд хүрч чадаагүй. Учир нь:
 - ✓ Экспорт-импорттой холбоотойгоор татвар хураалт маш багассан;
 - ✓ Үүнийг эрдэс баялгийн орлогыг эрчимтэй хурааж, хуримтлуулснаар зөвхөн хэсэгчлэн нөхөх боломжтой;
 - ✓ Ашгийн татвар болон төсөвт байгууллагын орлогын гүйцэтгэл тааруу хийгдсэн.

2009 ОНЫ ИМПОРТЫН ӨСӨЛТ

Зураг 1. Түүхий эд материал болон тоног төхөөрөмжийн импортыг хассан дүн
(сая ам.доллараар)

2009 ОНЫ ИМПОРТЫН ӨСӨЛТ

**Зураг 2: Түүхий эд материал болон тоног төхөөрөмжийн импортыг хассан дүн
(өөрчлөлтийн хувиар)**

2009 ОНЫ ИМПОРТЫН ӨСӨЛТ

Зураг 3: Импорт (сая ам.доллараар)

Хүснэгт 3. 2009 оны төсвийн тойм

	2008		2009				
	Төсөв (3 сар)	Төсөв (7 сар)	ОУВС-ийн хөтөлбөр	Ерөнхий үнэлгээ	Үнэлгээ Нарийвчилсан үнэлгээ	Төсвийн өөрчлөлт (7 сар)	
тэрбум төгрөгөөр							
ОРЛОГО БҮРДҮҮЛЭЛТ							
Нийт орлого	2,170.0	1,973.0	2,055.0	1,936.0	1,851.0	1,874.0	-180
Эрдэс баялгийн орлого	619.0	241.0	320.0	241.0	320.0	348.0	29.0
Эрдэс баялгийн бус орлого	1,551.0	1,732.0	1,735.0	1,695.0	1,531.0	1,526.0	-209
ААНОАТ	187.0	210.0	210.0	207.0	169.0	168.0	-41
ХХОАТ ба НДШ, хураамж	339.0	350.0	350.0	343.0	410.0	402.0	52.0
Дотоод худалдаа ба ОАТ	147.0	151.0	151.0	154.0	174.0	175.0	24.0
Экспорт-импортын татвар	537.0	625.0	625.0	597.0	471.0	432.0	-193
Тэмдэгтийн хураамж ба төсөвт байгууллагын орлого	119.0	178.0	181.0	178.0	128.0	127.0	-53
Бусад	207.0	219.0	219.0	216.0	178.0	221.0	2
						Төсөв (7 сар)	
ЗАРЛАГА							
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн		2,314.0	2,419.0	2,316.0		2,419.0	
Урсгал зардал		1,788.0	1,835.0	1,794.0		1,835.0	
Цалин, хөлс		586.0	586.0	586.0		586.0	
Бараа ба үйлчилгээ		347.0	347.0	344.0		347.0	
Хүүгийн зардал		55.0	55.0	84.0		55.0	
Урсгал шилжүүлэг		751.0	799.0	753.0		799.0	
Татаас		49.0	49.0	47.0		49.0	
Хөрөнгийн зардал ба цэвэр зээлийн дүн		526.0	584.0	522.0		584.0	
Хөрөнгийн зардал		425.0	482.0	421.0		482.0	
Дотоод эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх		391.0	450.0	391.0		450.0	
Гадаад эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх		34.0	32.0	30.0		32.0	
Цэвэр зээл		101.0	101.0	101.0		101.0	
алтаар-санхүүжүүлэх үйл ажиллагаа		-	-	-		-	
ТӨСВИЙН ТЭНЦЭЛ							
Нийт тэнцэл		-341	-364	-380		-544	
ДНБ-нд эзлэх хувиар		-5.4	-5.8	-6.0		-8.8	
Зөрүү							
Зорилтоос давсан алдагдал							
ДНБ-нд эзлэх хувь						6.0	
Тэрбум төгрөгөөр						373.0	
Зөрүү							
ДНБ-нд эзлэх хувь						-2.7	
Тэрбум төгрөгөөр						170.0	
АРГАЧЛАЛУУД							
Дотоод хөрөнгийн зардлын гүйцэтгэл:							
Хуримтлалын гүйцэтгэлийн түвшин 85%						67.5	
Гадаад төслийн зээлийн гүйцэтгэл						9.7	
Гадаад хүүгийн зардлын гүйцэтгэл						20.7	
Газрын тосны ОАТ-ын өөрчлөлт						12.0	
Үлдэгдэл зөрүү						60.0	
Цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд?							
ОАТ-ын ерөнхий өсөлт							
Нэмэлт тайлбар:							
Нэрлэсэн ДНБ (тэрбум төгрөгөөр)		6,294.0	6,294.0	6,294.0		6,209.0	

Эндээс дүгнэхэд:

- 170 тэрбум төгрөгийн зөрүү гарсан гол шалтгаан нь экспорт-импортын татвартай холбоотойгоор бий болсон алдагдлаас үүдэлтэй;
- Энд мөн хөрөнгийн зардлын гүйцэтгэл хамаарна;
- Цаашдын арга хэмжээнүүд

Хүснэгт 4. 2010 оны төсвийн тойм

	2009		2010				
	ОУВС-ийн хөтөлбөр	Шинэчилсэн төсөөлөл	ОУВС-ийн хөтөлбөр ба ДХТХМ	Ерөнхий үнэлгээ	ДХТХМ-ийн зөрүү	Нарийвчигдсан үнэлгээ	ДХТХМ-ийн зөрүү
Тэрбум төгрөгөөр							
ОРЛОГО БҮРДҮҮЛЭЛТ							
Нийт орлого	1,936.0	1,874.0	2,269.0	2,079.0	-190	2,011.0	-258
Эрдэс баялгийн орлого	241.0	348.0	363.0	363.0	-	277.0	-86
Эрдэс баялгийн бус орлого	1,695.0	1,526.0	1,907.0	1,717.0	-190	1,734.0	-172
ААНОАТ	207.0	168.0	194.0	158.0	-36	192.0	-2
ХХОАТ ба НДШ, хураамж	343.0	402.0	392.0	459.0	68.0	459.0	67.0
Дотоод худалдаа ба ОАТ	154.0	175.0	176.0	200.0	24.0	200.0	24.0
Экспорт-импортын татвар	597.0	432.0	687.0	497.0	-190	486.0	-201
Тэмдэгтийн хураамж ба Төсөвт байгууллагын орлого	178.0	127.0	203.0	145.0	-58	145.0	-58
Бусад	216.0	221.0	255.0	261.0	6.0	252.0	-3
Өөрчлөгдсөн хувь							
Нийт орлого			17.0	11.0		7.0	
Эрдэс баялгийн орлого			50.0	4.0		-20	
Эрдэс баялгийн бус орлого			12.0	12.0		14.0	
ААНОАТ			-6	-6		14.0	
ХХОАТ ба НДШ, хураамж			14.0	14.0		14.0	
Дотоод худалдаа ба ОАТ			14.0	14.0		14.0	
Экспорт-импортын татвар			15.0	15.0		13.0	
Тэмдэгтийн хураамж ба Төсөвт байгууллагын орлого			14.0	14.0		14.0	
Бусад			18.0	18.0		14.0	
Нэрлэсэн ДНБ			14.0			12.0	
Эрдэс баялгийн ДНБ			14.0			11.0	
Эрдэс баялгийн бус ДНБ			14.0			12.0	
ЗАРЛАГА							
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн			2,559.0			2,559.0	
Урсгал зарлага			1,918.0			1,918.0	
Цалин, хөлс			646.0			646.0	
Бараа ба үйлчилгээний зардал			392.0			392.0	
Хүүгийн зардал			19.0			19.0	
Урсгал шилжүүлэг			807.0			807.0	
Татаас			54.0			54.0	
Хөрөнгийн зардал ба цэвэр зээлийн дүн			641.0			641.0	
Хөрөнгийн зардал			478.0			478.0	
Дотоод ах үүсвэрээс санхүүжүүлэх			425.0			425.0	
Гадаад ах үүсвэрээс санхүүжүүлэх			53.0			53.0	
Цэвэр зээл			163.0			163.0	
алтны-санхүүжилтийн үйл ажиллагаа			-			-	
ТӨСВИЙН ТЭНЦЭЛ							
Нийт тэнцэл			-290			-548	
ДНБ-нд эзлэх хувь			-4			-7.9	
Зөрүү							
Зорилгоос давсан алдагдал							
ДНБ-нд эзлэх хувь						4.0	
Тэрбум төгрөгөөр						277.0	
Зөрүү							
ДНБ-нд эзлэх хувь						-3.9	
Тэрбум төгрөгөөр						268.0	
АРГАЧЛАЛУУД							
2009 оны цалингийн санг хэвээр хадгалсан						60.0	
2009 оны нийгмийн шилжүүлгийг хэвээр хадгалсан (3 сарын тодруулга)						56.0	
Үлдэгдэл зөрүү						152.0	
Цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд?							
Намалт тайлбар:							
Нэрлэсэн ДНБ	6,294.0	6,209.0	7,180.0	6,931.0		6,931.0	
Эрдэс баялгийн ДНБ	1,219.0	1,398.0	1,388.0	1,556.0		1,556.0	
Эрдэс баялгийн бус ДНБ	5,075.0	4,811.0	5,792.0	5,375.0		5,375.0	

Дүгнэлт:

- Экспорт-импортын татварын орлого (200 орчим тэрбум төгрөг) болон эрдэс баялгийн орлогын бууралт (таамаглаж байсан их хэмжээний ногдол ашиг орж ирээгүй) зэргээс шалтгаалан 275 орчим тэрбум төгрөгийн зөрүүтэй гарсан.
- Нийгмийн халамжийг шинэчилж, хадгаламж бий болгох эсвэл цалингийн санг бууруулах зэрэг зардлын аргаар үүссэн зөрүү дүнгийн зарим хэсгийг нөхөж болно
- Гэхдээ энд их хэмжээний орлого цуглуулалтын оновчтой арга хэрэгсэл шаардагдаж байна.